

Υπόθεση C-230/21

**Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98,
παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου**

Ημερομηνία καταθέσεως:

9 Απριλίου 2021

Αιτούν δικαστήριο:

Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (Συμβούλιο επιλύσεως
ενδίκων διαφορών επί υποθέσεων αλλοδαπών, Βέλγιο)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

6 Απριλίου 2021

Προσφεύγουσα:

X, ενεργούσα επ' ονόματί της και με την ιδιότητα της νόμιμης
εκπροσώπου των ανήλικων τέκνων της Y και Z

Καθού:

Belgische Staat (Βελγικό Δημόσιο)

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Η προσφεύγουσα άσκησε ενώπιον του Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (Συμβουλίου επιλύσεως ενδίκων διαφορών επί υποθέσεων αλλοδαπών, Βέλγιο) δύο προσφυγές με αίτημα την ακύρωση των αποφάσεων του ενεργούντος κατ' εξουσιοδότηση του Υπουργού Κοινωνικών Υποθέσεων, Δημόσιας Υγείας, Ασύλου και Μεταναστεύσεως, της 17ης Μαρτίου 2020, με τις οποίες απορρίφθηκε η αίτησή της για τη χορήγηση, αφενός, θεωρήσεως για οικογενειακή επανένωση με τη θυγατέρα της που έχει αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας στο Βέλγιο και, αφετέρου, θεωρήσεων για ανθρωπιστικούς λόγους για αμφότερους τους ανήλικους γιους της.

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής απόφασεως

Ερμηνεία του όρου «ασυνόδευτος ανήλικος» κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο στ', σε συνδυασμό με το άρθρο 10, παράγραφος 3, στοιχείο α', της οδηγίας 2003/86

Προδικαστικά ερωτήματα

Έχει το δίκαιο της Ένωσης, ιδίως το άρθρο 2, στοιχείο στ', σε συνδυασμό με το άρθρο 10, παράγραφος 3, στοιχείο α', της οδηγίας 2003/86/EK του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 2003, σχετικά με το δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης, την έννοια ότι ο «ασυνόδευτος ανήλικος» πρόσφυγας που διαμένει σε κράτος μέλος πρέπει να είναι «άγαμος» κατά το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους αυτού, ώστε να υφίσταται δικαίωμα οικογενειακής επανένωσής του με εξ αίματος και πρώτου βαθμού ανιόντες;

Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως: Μπορεί ανήλικος πρόσφυγας, του οποίου ο συναφθείς στην αλλοδαπή γάμος δεν αναγνωρίζεται για λόγους δημοσίας τάξεως, να θεωρηθεί «ασυνόδευτος ανήλικος» κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο στ', και του άρθρου 10, παράγραφος 3, της οδηγίας 2003/86/EK;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Άρθρο 2, στοιχείο στ', και άρθρο 10, παράγραφος 3, της οδηγίας 2003/86/EK του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 2003, σχετικά με το δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης

Άρθρα 7 και 24 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κανονισμός (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα

Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, της 3ης Απριλίου 2014, για οδηγίες όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας 2003/86/EK σχετικά με το δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Άρθρο 9, άρθρο 10, παράγραφος 1, σημείο 7, άρθρο 13 και άρθρο 61/14, του νόμου της 15ης Δεκεμβρίου 1980, περί της εισόδου στην επικράτεια, της

διαμονής, της εγκαταστάσεως και της απομακρύνσεως των αλλοδαπών (στο εξής: νόμος περί αλλοδαπών)

Άρθρα 21, 27 και 35 του Wetboek van internationaal privaatrecht (κώδικα ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, στο εξής: WIPR)

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Τον Δεκέμβριο του 2016, η (γεννηθείσα την 2α Φεβρουαρίου 2001) θυγατέρα της προσφεύγουσας συνήψε γάμο ως ανήλικη στον Λίβανο με τον Υ.Β., ο οποίος διέθετε άδεια διαμονής στο Βέλγιο.
- 2 Τον Αύγουστο του 2017, η θυγατέρα της προσφεύγουσας εισήλθε στο Βέλγιο. Η Dienst Vreemdelingenzaken (Υπηρεσία Αλλοδαπών) δεν αναγνώρισε τον γάμο της, κρίνοντας ότι επρόκειτο για γάμο μεταξύ παιδιών που θεωρείται αντίθετος στη δημόσια τάξη.
- 3 Τον Δεκέμβριο του 2018, η προσφεύγουσα υπέβαλε αίτηση στη βελγική αντιπροσωπεία στη Βηρυτό (Λίβανος) για τη χορήγηση θεωρήσεως για οικογενειακή επανένωση, προκειμένου να επανενωθεί με τη θυγατέρα της στο Βέλγιο και δύο θεωρήσεων για ανθρωπιστικούς λόγους για τους ανήλικους γιους της.
- 4 Τον Ιούνιο του 2019, ο ενεργών κατ' εξουσιοδότηση του Υπουργού Κοινωνικών Υποθέσεων, Δημόσιας Υγείας, Ασύλου και Μεταναστεύσεως (στο εξής: Υπουργός) απέρριψε την αίτηση χορηγήσεως θεωρήσεως για λόγους οικογενειακής επανένωσης και θεωρήσεων για ανθρωπιστικούς λόγους για τους γιους της προσφεύγουσας. Τον Νοέμβριο του 2019, οι εν λόγω αποφάσεις ακυρώθηκαν από το Συμβούλιο επιλύσεως ενδίκων διαφορών επί υποθέσεων αλλοδαπών.
- 5 Τον Μάρτιο του 2020, ο ενεργών κατ' εξουσιοδότηση του Υπουργού εξέδωσε νέες αποφάσεις, με τις οποίες απέρριψε εκ νέου τις αιτήσεις. Έκρινε κατ' ουσίαν ότι ο γάμος της θυγατέρας ήταν απολύτως έγκυρος στη χώρα καταγωγής της δυνάμει του άρθρου 27 του WIPR και ότι, κατά συνέπεια, δεν μπορούσε να αμφισβητηθεί ότι είχε ήδη δημιουργήσει χωριστή οικογένεια στη χώρα καταγωγής της ούτε ότι ήδη πριν από την άφιξή της στο Βέλγιο δεν ανήκε πλέον στην πυρηνική οικογένεια των γονέων της. Θα συνιστούσε δυσμενή διάκριση και αντίφαση το να θεωρηθεί ότι εξακολουθούσε να ανήκει στην πυρηνική οικογένεια και ότι ως εκ τούτου επιτρέπεται να επανενωθεί με τους γονείς της.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 6 Κατά τους ισχυρισμούς του ενεργούντος κατ' εξουσιοδότηση του Υπουργού, η προσφεύγουσα δεν πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 10, παράγραφος 1,

σημείο 7, του νόμου περί αλλοδαπών (ή του άρθρου 10, παράγραφος 3, στοιχείο α΄, της οδηγίας 2003/86), διότι η θυγατέρα της ήδη πριν από την άφιξή της στο Βέλγιο δεν ανήκε πλέον στην πυρηνική οικογένεια των γονέων της λόγω του νομίμως συναφθέντος στην πατρίδα της γάμου της. Τούτο διότι σύμφωνα με το άρθρο 10, παράγραφος 1, σημείο 4, του νόμου περί αλλοδαπών και του άρθρου 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 2003/86, η πυρηνική οικογένεια αποτελείται από τους συζύγους και τα ανήλικα, άγαμα τέκνα.

- 7 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται κατ' ουσίαν ότι ούτε ο νόμος περί αλλοδαπών ούτε η οδηγία 2003/86 ορίζουν ότι η θυγατέρα της πρέπει να είναι άγαμη. Επιπλέον, ο γάμος της θυγατέρας της δεν αναγνωρίστηκε στο Βέλγιο. Για να υφίσταται δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης της θυγατέρας με τους γονείς της, αυτή απαιτείται μόνο να είναι ανήλικη και ασυνόδευτη κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο στ΄, της οδηγίας 2003/86, όπως συμβαίνει εν προκειμένω.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της απόφασεως περί παραπομπής

- 8 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει κατ' ουσίαν ότι, εξ όσων γνωρίζει, το Δικαστήριο δεν έχει αποφανθεί ακόμη επί του ζητήματος αν η (ανήλικη) συντηρούσα που έχει αναγνωριστεί ως πρόσφυγας πρέπει να είναι «άγαμη».
- 9 Από τη νομολογία του Δικαστηρίου (απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 1990, Marleasing, C-106/89, σκέψη 8) προκύπτει ότι οι όροι που χρησιμοποιούνται στον βελγικό νόμο περί αλλοδαπών στο πλαίσιο οικογενειακής επανένωσης πρέπει να ερμηνεύονται, στο μέτρο του δυνατού, υπό το πρίσμα της οδηγίας 2003/86.
- 10 Η κατάσταση της θυγατέρας της προσφεύγουσας φαίνεται να είναι ίδια με εκείνη στην οποία βρίσκεται «ασυνόδευτος ανήλικος», κατά την έννοια του άρθρου 10, παράγραφος 3, στοιχείο α΄, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, στοιχείο στ΄, της οδηγίας 2003/86, δεδομένου ότι η οδηγία αυτή δεν περιέχει καμία αναφορά στην οικογενειακή κατάσταση του ενδιαφερομένου, όταν ο συντηρών που έχει αναγνωριστεί ως πρόσφυγας είναι «ασυνόδευτος ανήλικος». Ναι μεν το 2016 η θυγατέρα συνήψε γάμο στον Λίβανο με τον νυν «σύντροφό της», ο εν λόγω (μεταξύ παιδιών) γάμος ωστόσο δεν αναγνωρίζεται από τις βελγικές αρχές.
- 11 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι κατά τους ισχυρισμούς του καθού, τα «ανήλικα τέκνα» κατά την έννοια του άρθρου 4 της οδηγίας 2003/86 δεν επιτρέπεται να είναι έγγαμα, προκειμένου να μπορεί να χωρήσει οικογενειακή επανένωσή τους με συντηρούντα που διαμένει σε κράτος μέλος και ότι, ως εκ τούτου, θα συνιστούσε δυσμενή διάκριση και αντίφαση το να επιτρέπεται σε έγγαμους ανήλικους που έχουν αναγνωριστεί ως πρόσφυγες να επανενωθούν παρά ταύτα με τους γονείς τους.
- 12 Το αιτούν δικαστήριο ζητεί, ως εκ τούτου, από το Δικαστήριο να διευκρινίσει αν ο όρος «ασυνόδευτος ανήλικος» πρόσφυγας έχει την έννοια ότι αυτός πρέπει να είναι «άγαμος», προκειμένου να υφίσταται δικαίωμα οικογενειακής επανένωσής

του με εξ αίματος και πρώτου βαθμού ανιόντες, παρά το γεγονός ότι το στοιχείο αυτό δεν περιλαμβάνεται στον ορισμό της οδηγίας 2003/86, καθώς και ποια η σημασία που έχει για τον ορισμό του «ασυνόδευτου ανηλίκου» ο γάμος που έχει συναφθεί στην αλλοδαπή, αλλά δεν έχει αναγνωριστεί.

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ